

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 259/06-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. M. K., B., zastúpeného advokátom Mgr. P. H., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96 p o r u š i l základné právo JUDr. M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. JUDr. M. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 7. septembra 2006 č. k. I. ÚS 259/06-22 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. M. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96 sa žalobou podanou okresnému súdu 5. septembra 1996 obchodná spoločnosť K., spol. s r. o. (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala, aby jej žalovaný vydal hnutel'né veci a umožnil jej užívať prenajaté priestory. Podaním spracovaným 24. septembra 1996 žalobkyňa spresnila žalobný petit čo do zoznamu hnutel'ných vecí, ktorých vydania sa domáhala s určením ich hodnoty. Na základe „zmluvy o postúpení pohľadávky“ zo 7. februára 2002 žalobkyňa ako postupca postúpila v spore uplatňovaný nárok (pohľadávku – náhradu za hnutel'né veci) sťažovateľovi ako postupníkovi, ktorú zmenu účastníka na strane žalobkyne pripustil okresný súd uznesením zo 16. januára 2006. Podľa sťažovateľa okresný súd koná v jeho veci so zbytočnými priet'ahmi, čím sa neustále predlžuje stav jeho právnej neistoty a odd'aluje sa právoplatné skončenie sporu.

Zo sťažnosti vyplynulo, že: „Okresný súd v predmetnej právnej veci začal konať až po viac ako 4 rokoch, keď si listom zo dňa 13. 10. 2000 vyžiadal listinné dôkazy preukazujúce vlastníctvo k hnutelným veciam, vydania ktorých sa spoločnosť K., spol. s r. o. domáhala. Predmetné listinné dôkazy boli súdu zaslané dňa 21. 11. 2000. Prvé pojednávanie vo veci bolo vytýčené na deň 29. 01. 2001, t. j. po viac ako 4 rokoch po podaní návrhu. Ďalšie pojednávania boli vytýčené na 12. 09. 2001, 23. 01. 2002, 20. 03. 2002, 27. 03. 2003 a 03. 06. 2003, kedy bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania za účelom určenia hodnoty vecí, ktorých vydania sa spoločnosť K., spol. s r. o. domáha, resp. za ktoré požaduje peňažnú náhradu. Uznesenie o ustanovení znalca bolo vydané dňa 25. 09. 2003 a následne bolo opravným uznesením zo dňa 12. 11. 2003 opravené záhlavie tohto uznesenia. Samotný znalecký posudok bol spracovaný dňa 17. 12. 2004 a dňa 11. 01. 2005 bol predložený okresnému súdu. Ďalšie pojednávanie vo veci bolo vytýčené až dňa 01. 12. 2005, ktoré bolo odročené na deň 19. 01. 2006 z dôvodu neúčasti odporcu. Dňa 19. 01. 2006 bolo pojednávanie opätovne odročené, a to na 02. 05. 2006. Rovnako aj dňa 02. 05. 2006 bolo pojednávanie odročené na 07. 09. 2006.

Porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy SR sa Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96 dopustil tým, že o návrhu zo dňa 05. 09. 1996 nebolo doposiaľ vydané meritórne rozhodnutie, čím nepochybne vznikli zbytočné prietahy v konaní, ktoré nemožno zdôvodniť ani právnou a faktickou zložitou veci ani správaním účastníkov tohto konania.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „vyslovil, že nekonaním Okresného súdu Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 17 C 360/96 o vydanie hnutelných vecí, ktoré sa začalo na základe návrhu spoločnosti K., spol. s r. o. zo dňa 05. 09. 1996 boli porušené základné práva sťažovateľa zakotvené v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 6 ods. 1 a ústavné práva zakotvené v Ústave SR v čl. 48 ods. 2 a preto mu prináleží od Slovenskej republiky odškodnenie za morálnu a ekonomickú ujmu vo výške 200.000,- Sk“.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredsedníčka JUDr. M. Š. listom sp. zn. Spr. 3435/06 z 24. októbra 2006 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom zo 7. novembra 2006.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že:

„(...) oznamujem, že zotrvávam na tom, že vo veci som nezistila prietahy v konaní a z uvedeného dôvodu považujem sťažnosť za neopodstatnenú.

Súčasne si dovoľujem uviesť, že motiváciou k podaniu tejto sťažnosti je zrejme skutočnosť, že sťažovateľ bol v konaní neúspešný, nakoľko súd rozsudkom zo dňa 07. 09. 2006 návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol.

Súhlasím s upustením od ústneho pojednania veci.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„Predovšetkým je potrebné uviesť, že prietahy v predmetnom konaní sú zjavné a preukázané o čom svedčí doba konania, resp. nekonania cca 10 rokov.

JUDr. Š. uvádza, že sťažnosť, ktorú sme podali 25. 4. 2006 bola podaná preto, lebo sťažovateľ v konaní na okresnom súde nebol úspešný. JUDr. Š. zrejme opomenula, že sťažnosť bola podaná 25. 4. 2006, teda pred rozhodnutím okresného súdu čo bolo dňa 7. 9. 2006 a ešte nie je právoplatné.

Preto jej názor, že sťažnosť bola podaná z našej strany preto, že sme neboli v konaní na okresnom súde úspešní je nielen nesprávny ale aj v rozpore s reálnou skutočnosťou.

Že názor podpredsedníčky Okresného súdu Bratislava II nie je vecne správny preukazuje i stanovisko Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. 6. 2006, kde Krajský súd potvrdil prevzatie našej žiadosti o preskúmanie vybavenia sťažnosti zo dňa 22. 5. 2006 predsedníčkou Okresného súdu Bratislava II, ktorá prietahy, v konaní nezistila a kde krajský súd konštatuje, že naša sťažnosť na prietahy konania je opodstatnená a postup predsedníčky Okresného súdu Bratislava II nebol v súlade so zákonom.

(...) súhlasíme s upustením od ústneho pojednania veci.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 C 360/96:

- 5. september 1996 – žalobou podanou okresnému súdu sa žalobkyňa domáhala, aby jej žalovaný vydal hnutelné veci, ktoré mal uskladnené v prenajatých priestoroch a aby jej umožnil tieto priestory využívať;
- 10. september 1996 – okresný súd vyzval žalobkyňu, aby oznámila hodnotu vecí, ktorých vydania sa domáhala;
- 24. september 1996 – žalobkyňa oznámila okresnému súdu hodnotu vecí, ktoré žiadala vydať;
- 25. september 1996 – okresný súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh;
- 11. október 1996 – žalobkyňa zaplatila súdny poplatok;
- 28. október 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 3. december 1996 a súčasne vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe;

- 2. december 1996 – žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti jeho konateľa a žiadal o odročenie pojednávania s tým, že vyjadrenie k žalobe predloží okresnému súdu do 15 dní;
- 3. december 1996 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (žalobkyňa neospravedlnila svoju neúčasť) odročené na 30. január 1997 (poznámka ústavného súdu - účastníci konania boli predvolaní na pojednávanie nariadené na 30. január 1997, avšak v súdnom spise sa nenachádza žiadna zápisnica z pojednávania ani záznam o nariadení ďalšieho pojednávania);
- 14. marec 1997 – žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 20. marec 1997 a žiadal jeho odročenie z dôvodu, že mu nie je známy predmet sporu, pretože bol síce vyzvaný, aby sa vyjadril k žalobe, avšak tá mu nebola zaslaná;
- 20. marec 1997 – z dôvodu neprítomnosti žalovaného bolo pojednávanie odročené na 13. máj 1997 s tým, že bude opätovne predvolaný pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty;
- 13. máj 1997 – pojednávanie bolo z dôvodu neospravedlnenej neprítomnosti žalobkyne odročené na neurčito s tým, že ju okresný súd vyzve, aby oznámila, či na podanej žalobe trvá;
- 15. máj 1997 – žalobkyňa zmenila právneho zástupcu;
- 19. máj 1997 – právny zástupca žalobkyne oznámil, že na podanej žalobe trvá;
- 21. máj 1997 – právny zástupca žalobkyne žiadal o nariadenie pojednávania;
- 30. jún 1997 – okresný súd vyzval právneho zástupcu žalobkyne, aby oznámila, či trvajú na podanej žalobe;
- 15. júl 1997 – žalobkyňa oznámila okresnému súdu, že na žalobe trvá;
- 7. august 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 30. september 1997;
- 30. september 1997 – z dôvodu neospravedlnenej neprítomnosti žalovaného bolo pojednávanie odročené na 11. november 1997 s tým, že právny zástupca žalobkyne predloží zoznam vecí, ktorých vydania sa domáha;
- 11. november 1997 – pojednávanie bolo bez meritórneho prerokovania vecí odročené na neurčito, pričom právnomu zástupcovi žalobkyne bola uložená povinnosť upraviť žalobný petit;

- 14. november 1997 – žalobkyňa predložila okresnému súdu upravený petit s tým, že upresnila zoznam vecí, ktorých vydania sa domáhala s alternatívou, že ak uvedené veci nebude možné vydať, tak žiada od žalovaného zaplatať finančnej náhrady a tiež žiadala náhradu škody;
- 22. apríl 1998 – okresný súd vyzval žalobkyňu, aby oznámila, či zmenila právneho zástupcu, keďže do spisu bolo založené splnomocnenie pre nového právneho zástupcu z 10. marca 1998;
- 23. apríl 1998 – zásielka adresovaná žalobkyňi bola vrátená okresnému súdu s poznámkou, že adresát sa odsťahoval na neznámu adresu do okresu B.;
- 18. jún 1998 – okresný súd žiadal o výpis z obchodného registra žalobkyne;
- 2. júl 1998 – okresnému súdu bol doručený výpis z obchodného registra žalobkyne, v ktorom nebola zmenená adresa jej sídla;
- 2. november 1999 – okresný súd vyzval právneho zástupcu, ktorý zastupoval žalobkyňu na pojednávaní 11. novembra 1997, aby oznámil či žalobkyňa trvá na žalobe a aby uviedol nové skutočnosti, ktoré vo veci nastali;
- 2. marec 2000 – okresný súd nariadil pojednávanie na 10. máj 2000 (poznámka ústavného súdu – v skutočnosti sa pojednávanie konalo 3. mája 2000);
- 17. apríl 2000 – žalovaný žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu jeho nevedomosti vydania ktorých vecí sa žalobkyňa domáha, pretože z pôvodnej žaloby to nebolo zrejmé;
- 3. máj 2000 – pojednávanie bolo odročené na 25. september 2000 po tom ako právny zástupca, ktorý zastupoval žalobkyňu aj na pojednávaní 11. novembra 1997, oznámil okresnému súdu, že sťažovateľ bol zbavený funkcie konateľa žalobkyne a že nemá k dispozícii plnú moc na zastupovanie žalobkyne v konaní od jej nového konateľa;
- 12. máj 2000 – okresný súd vyzval žalobkyňu, aby predložila listinné dôkazy preukazujúce jej vlastníctvo k hnutelným veciam, vydania ktorých sa domáha;
- 17. máj 2000 – žalobkyňa predložila okresnému súdu splnomocnenie, ktoré udelil jej nový konateľ T. Ž.;
- 20. september 2000 – žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 25. september 2000 z dôvodu neprítomnosti oboch jeho konateľov v B. a súčasne žiadal o jeho odročenie;

- 25. september 2000 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania odročené na neurčito s tým, že žalobkyňa bude vyzvaná, aby predložila listinné dôkazy preukazujúce jej vlastníctvo k hnutelným veciam, vydania ktorých sa domáha;
- 13. október 2000 – okresný súd vyzval právneho zástupcu žalobkyne, aby predložil listinné dôkazy preukazujúce vlastníctvo k hnutelným veciam, ktorých vydania sa domáha a súčasne vyzval žalovaného, aby oznámil, kto je jeho právnym zástupcom;
- 21. november 2000 – žalobkyňa predložila listiny o jej vlastníctve k hnutelným veciam a súčasne predložila aj jej aktuálny výpis z obchodného registra;
- 22. november 2000 – okresný súd nariadil pojednávanie na 29. január 2001;
- 24. január 2001 – žalovaný žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 29. januára 2001 z dôvodu práceneschopnosti jeho právneho zástupcu a žiadal termín pojednávania nariadiť na mesiac apríl 2001;
- 29. január 2001 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast') odročené na neurčito s tým, že žalobkyňa bude vyzvaná, aby predložila listinné alebo iné dôkazy preukazujúce, že hnutelné veci, ktorých vydania sa domáha sa nachádzajú u žalovaného a súčasne aby oznámila, či ju zastupuje nový právny zástupca (JUDr. K.);
- 29. máj 2001 – právny zástupca žalobkyne žiadal nariadiť pojednávanie;
- 25. jún 2001 – právny zástupca žalobkyne urgoval nariadenie pojednávania;
- 26. jún 2001 – právny zástupca žalobkyne oznámil vypovedanie plnej moci žalobkyňi z dôvodu ukončenia advokátskej činnosti;
- 6. júl 2001 – žalobkyňa predložila okresnému súdu splnomocnenie, ktoré na svoje zastupovanie udelila sťažovateľovi;
- 17. júl 2001 – právny zástupca žalobkyne žiadal nariadiť pojednávanie
- 18. júl 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 12. september 2001;
- 12. september 2001 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti žalovaného, pre „závadu v doručení“ predvolania, odročené na 5. november 2001 s tým, že žalobkyňa predloží listinné dôkazy, že hnutelné veci, ktorých sa domáha sa nachádzajú vo faktickej držbe žalovaného a tiež preukázať pasívnu legitimáciu žalovaného;
- 11. október 2001 – právny zástupca žalobkyne predložil vyžiadané listiny;

- 16. október 2001 – žalovaný ospravedlnil neúčast' na pojednávaní z dôvodu plnenia naliehavých služobných povinností a žiadal o jeho odročenie;
- 4. november 2001 – okresný súd nariadil nový termín pojednávania na 23. január 2002;
- 5. november 2001 – pojednávanie bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne odročené na neurčito;
- 23. január 2002 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti žalovaného, ktorého právny zástupca oznámil ukončenie jeho zastupovania, odročené na 20. marec 2002 s tým, že žalovaný bude vyzvaný, aby predložil zmluvu o pôžičke, ktorú uzavrel so žalobkyňou;
- 26. február 2002 – okresnému súdu bolo doručené prehlásenie žalovaného, že so žalobkyňou nikdy neuzavrel zmluvu o pôžičke;
- 20. marec 2002 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov konania odročené na neurčito z dôvodu predvolania sťažovateľa a svedkov s tým, že žalobkyňa oznámi adresu ďalšieho svedka a bude vykonaný dôkaz dopytom na notárku JUDr. F. (ďalej len „notárka“);
- 22. marec 2002 – okresný súd vyzval notárku, aby zaslala notársku zápisnicu, resp. celý spis vzťahujúci sa na predmetnú vec;
- 28. marec 2002 – žalobkyňa oznámila údaje svedka;
- 21. máj 2002 – okresný súd opakovane vyzýval notárku, aby predložila potrebné listiny;
- 11. jún 2002 – notárka oznámila okresnému súdu, že v predmetnej veci je povinná zachovávať mlčanlivosť, ktorej ju môžu zbaviť iba účastníci právneho úkonu (t. j. žalovaný a spoločnosť L., s. r. o.);
- 2. júl 2002 – okresný súd vyzval žalovaného a spoločnosť L., s. r. o., aby predložili ich písomný súhlas na poskytnutie požadovaných písomností notárkou (zásielka adresovaná spoločnosti L., s. r. o. sa vrátila okresnému súdu s poznámkou „*adresát neznámy*“);
- 17. júl 2002 – žalovaný predložil súhlas, aby notárka poskytla okresnému súdu potrebné listiny;
- 29. január 2003 – okresný súd nariadil pojednávanie na 27. marec 2003, predvolal účastníkov konania, notárku a svedka, ktorého údaje oznámila žalobkyňa 28. marca 2002;
- 27. marec 2003 – po vypočutí účastníkov konania a svedka bolo pojednávanie odročené na 3. jún 2003, za účelom predvolania ďalších svedkov a predloženia ďalších listinných dôkazov;

- 7. apríl 2003 – právny zástupca žalobkyne oznámil adresy svedkov, ktorých žiadal vypočúť;
- 5. máj 2003 – okresný súd žiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru B. (ďalej len „OO PZ“) o zapožičanie spisu sp. zn. OPZ 1771/96;
- 3. jún 2003 – po vypočutí účastníkov konania a svedkov bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania na určenie hodnoty hnutelných vecí a predloženia ďalších listinných dôkazov právnym zástupcom žalobkyne;
- 5. jún 2003 – OO PZ oznámilo okresnému súdu, že požadovaný spis nie je možné zapožičať, pretože sa nachádza na Okresnej prokuratúre B.;
- 16. jún 2003 – právny zástupca žalobkyne predložil okresným súdom žiadané listinné dôkazy;
- 25. september 2003 – okresný súd uznesením nariadil súdnemu znalcovi, aby do 80 dní vypracoval znalecký posudok ohľadom zistenia zostatkovej hodnoty hnutelných vecí podľa žalobkyňou predloženého zoznamu a účastníkom uložil povinnosť zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie (uznesenie bolo doručené súdnemu znalcovi 15. októbra 2003, zásielky adresované účastníkom boli vrátené okresnému súdu s poznámkou u žalobkyne – „*adresát neznámy*“ a u žalovaného – „*odmietol prevziať*“);
- 12. november 2003 – okresný súd vydal opravné uznesenie, ktorým opravil záhlavie uznesenia z 25. septembra 2003, pretože v uznesení nebol uvedený právny zástupca žalobkyne = sťažovateľ (uznesenie bolo doručené súdnemu znalcovi 29. novembra 2003, žalobkyňi 28. novembra 2003, v prípade žalovaného bola zásielka vrátená s poznámkou „*adresát odsťahovaný bez udania adresy*“);
- 17. december 2003 - uznesenie z 25. septembra 2003 spolu s opravným uznesením nadobudlo právoplatnosť;
- 3. február 2004 – okresný súd zisťoval, či bol zaplatený preddavok na trovy znaleckého dokazovania;
- 7. júl 2004 – okresný súd zaslal spis súdnemu znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku;
- 28. december 2004 – okresný súd sa u súdneho znalca informoval o stave vypracovania znaleckého posudku;
- 11. január 2005 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok;

- 14. január 2005 – právny zástupca žalobkyne žiadal nariadiť pojednávanie;
- 18. január 2005 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania (zásielka adresovaná žalovanému bola vrátená okresnému súdu);
- 3. február 2005 – právny zástupca žalobkyne sa vyjadril k znaleckému posudku;
- 12. júl 2005 – okresný súd nariadil pojednávanie na 1. december 2005;
- 24. november 2005 – právny zástupca žalovaného žiadal odročiť pojednávanie nariadené na 1. december 2005 z dôvodu, že štatutárny zástupca žalovaného sa ho nemôže zúčastniť a chce byť na ňom osobne prítomný;
- 1. december 2005 – právny zástupca žalobkyne predložil na pojednávaní okresnému súdu „zmluvu o postúpení pohľadávky“ uzavretú 7. februára 2002 medzi žalobkyňou a jej dovtedajším právnym zástupcom – sťažovateľom, ktorou žalobkyňa postúpila sťažovateľovi v spore uplatňovanú pohľadávku (náhradu za nevydané hnutelné veci), a súčasne sťažovateľ žiadal, aby okresný súd rozhodol o zmene účastníka na strane žalobkyne, pričom pojednávanie bolo následne odročené na 19. január 2006;
- 16. január 2006 – okresný súd uznesením rozhodol o zmene účastníkov konania na strane žalobkyne tak, že z konania vystupuje žalobkyňa a na jej miesto vstúpi sťažovateľ (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. februára 2006);
- 17. január 2006 – okresný súd bez uvedenia dôvodu zrušil pojednávanie nariadené na 19. január 2006;
- 28. február 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. máj 2006;
- 2. máj 2006 – po tom ako právny zástupca žalovaného spochybnil aktívnu legitimáciu sťažovateľa vyplývajúcu zo zmluvy, ktorá mala byť uzavretá ešte v roku 2002 a po tom, ako bolo okresnému súdu oznámené, že žalobkyňa v čase, keď mala prenajaté priestory u žalovaného ich mala prenajaté aj u iného subjektu, u ktorého jej z dôvodu neplatenia nájomného bola vypovedaná zmluva a na ktorý žalobkyňa podala rovnakú žalobu ako v predmetnom konaní (vydanie zadržaných hnutelných vecí), ktorá bola súdom zamietnutá, bolo pojednávanie odročené na 7. september 2006 s tým, že žalovaný oznámi údaje svedka, ktorého žiada v konaní vypočúť a predloží okresnému súdu dôkazy potvrdzujúce jeho tvrdenia;
- 7. september 2006 – okresný súd na pojednávaní žalobu zamietol;
- 2. november 2006 – sťažovateľ podal proti rozsudku odvolanie;

- 7. november 2006 – okresný súd zaslal spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), kde je odvolacie konanie vedené od 8. novembra 2006 pod sp. zn. 9 Co 501/06.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 360/96 o žalobe s'ťažovateľa na vydanie hnutelných vecí došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

V súvislosti s hodnotením uvedených kritérií ústavný súd konštatuje, že v prípade s'ťažovateľa došlo k procesno-právnomu nástupníctvu (sukcesii), teda ku zmene pôvodného účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe singularnej sukcesie (postúpenie

pohľadávky). Keďže singulárna sukcesia (na rozdiel od univerzálnej sukcesie) nevyvoláva automaticky aj procesno-právne nástupníctvo (sukcesiu), musel konajúci súd uplatňovanú zmenu svojím uznesením pripustiť, a to uznesením zo 16. januára 2006, na základe ktorého sťažovateľ vstúpil do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Keďže pri zmene účastníkov nedochádza k vzniku nového procesno-právneho vzťahu, ale k procesno-právnemu nástupníctvu do už existujúceho procesno-právneho vzťahu (m. m. I. ÚS 52/01), ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, podľa názoru ústavného súdu nemožno predmetnú vec aj s prihliadnutím na určitý stupeň skutkovej náročnosti (nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania) považovať za tak skutkovo a právne náročnú, že by to aj vzhľadom na charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov odôvodňovalo doterajšiu dĺžku konania (viac ako 10 rokov).

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, resp. jeho právny predchodca, značnou mierou prispeli k predĺženiu konania, a to jednak tým, že jeho žalobný návrh nespĺňal náležitosti bezchybného návrhu v zmysle požiadaviek stanovených Občianskym súdnym poriadkom. Navyše sťažovateľ zmaril niektoré pojednávania svojou neospravedlnenou neúčastou (3. decembra 1996, 13. mája 1997 a 25. septembra 2000).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný alebo nevykazoval relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 14. novembra 1997 – do 2. marca 2000, t. j. viac ako 2 roky a 3 mesiace, pričom úkony okresného súdu v tomto období (vyžiadanie si výpisu z obchodného registra, vyzývanie žalobkyne, či trvá na žalobe) nemožno považovať za efektívne úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci;

- od 29. januára 2001 – do 18. júla 2001, t. j. viac ako 5 mesiacov;

- od 17. júla 2002 – do 29. januára 2003, t. j. viac ako 6 mesiacov;
- od 17. decembra 2003 – do 7. júla 2004, t. j. viac ako 6 mesiacov;
- od 3. februára 2005 – do 12. júla 2005, t. j. viac ako 5 mesiacov;
- od 12. júla 2005 – do 1. decembra 2005, t. j. okresný súd nariadil pojednávanie s odstupom viac ako 4 mesiacov bez vykonania akéhokoľvek procesného úkonu vo veci z jeho strany.

Uvedená nečinnosť nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas 4 rokov a 5 mesiacov okresný súd nevykonával vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Vzhľadom na uvedenú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k zbytočným prieťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, tak ako je to uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu v predmetnej veci už okresný súd nekoná a vec sa nachádzala na krajskom súde (odvolacie konanie) neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súde, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk, ako náhrady jemu vzniklej morálnej a ekonomickej ujmy, ktorá bola spôsobená v dôsledku zdlhávajúcего konania okresného súdu v jeho veci.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím jednak na dlhodobú nečinnosť okresného súdu, ako aj na značný podiel sťažovateľa na vzniknutých prietahoch, považuje za primerané priznať vo výške 50 000 Sk tak, ako je to uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd sa nezaoberal otázkou náhrady trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom, pretože sťažovateľ si túto náhradu trov neuplatnil.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2006